

Industrie somber gestemd

Auteur(s):

CBS

Samengesteld door de Divisie Macro-Economische Statistieken en publicaties van het CBS.

Verschenen in:

ESB, 86e jaargang, nr. 4338, pagina 955, 7 december 2001

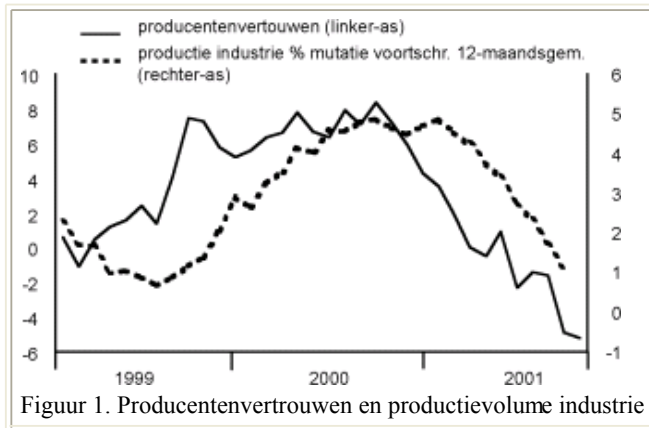
Rubriek:

Statistiek

Trefwoord(en):

goederenmarkt

De industriële productie in ons land groeit niet meer. Het volume was in de eerste negen maanden van dit jaar zelfs een fractie kleiner dan in dezelfde periode vorig jaar. Ook de vooruitzichten voor de komende maanden zijn niet gunstig (zie [figuur 1](#)). Het vertrouwen van de ondernemers in de industrie, dat doorgaans enige maanden voorloopt op de ontwikkeling van de productie in deze bedrijfstak, bleef in oktober vrijwel onveranderd staan op een relatief lage stand (-5,2). In oktober dit jaar waren de ondernemers met name ontevreden over het niveau van de voorraden. Ze verwachten voor de komende drie maanden een verdere daling van de bedrijvigheid.

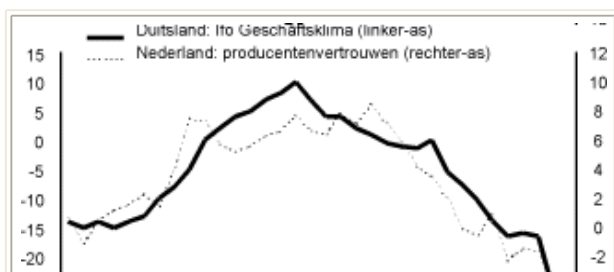

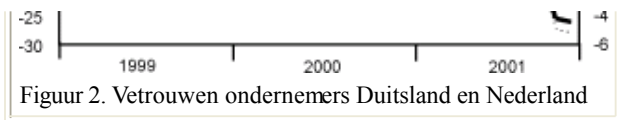
Negatieve verwachtingen over uitvoer

Naar het oordeel van de Nederlandse ondernemers in september is hun concurrentiepositie de laatste maanden nauwelijks gewijzigd. Alleen op de markten buiten de Europese Unie is sprake van een lichte achteruitgang. Dit komt onder meer tot uiting in negatieve verwachtingen van de ondernemers over hun afzet op de buitenlandse markt in de periode oktober-december. De benutting van de productie-installaties lag in september op 83,7 procent. Dit is circa een procentpunt minder dan in de voorgaande kwartalen. Als voornaamste reden voor de beperkte benutting van de productiecapaciteit noemt dertien procent van de ondernemers een onvoldoende vraag naar hun producten. De belemmering als gevolg van een tekort aan arbeidskrachten blijft de laatste drie kwartalen nagenoeg stabiel. Circa vijf procent van de ondernemers zegt hier nog last van te hebben.

Ifo-index in Duitsland

Een belangrijke indicator die het vertrouwen meet van de ondernemers in Duitsland is het Geschäftsklima, die wordt samengesteld door het Ifo te München (zie [figuur 2](#)). Elke maand stuurt het Ifo een vragenlijst naar een panel van zeventuizend leidinggevend in industrie, bouw en handel. Net als hun Nederlandse collega's zijn de Duitse ondernemers somber gestemd. In oktober is het vertrouwen gedaald naar het laagste punt van de afgelopen acht jaar. Met name de verwachting van de Duitse ondernemers over de toekomstige bedrijvigheid is verder verslechterd. De ontwikkeling van het ondernemersvertrouwen valt de laatste maanden vrijwel samen met die van het Nederlandse producentenvertrouwen. Beide reeksen laten dan ook nog geen verbetering zien.

Copyright © 2001 - 2003 Economisch Statistische Berichten (www.economie.nl)